

Bir Ekstrem Spor Olarak Uçurtma Sörfünün Sosyotropi ve Otonomi Düzeyi Üzerindeki Etkisi

As an Extreme Sport the Effect of Kiteboarding in Sociotropy and Autonomy Level

Merve CEYLAN, Fahri AKÇAKOYUN, Hatice Dilhun SUKAN

ORJİNAL ARAŞTIRMA

ORIGINAL RESEARCH

Merve CEYLAN¹
Fahri AKÇAKOYUN²
Hatice Dilhun SUKAN¹

¹ Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
² Balıkesir Üniversitesi

Yazışma Adresi/Correspondence:
Merve CEYLAN
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Muğla, TÜRKİYE
merveceylan@gmail.com
fahriakcakoyun@balikesir.edu.tr
hdyalcin@gmail.com

Kabul Tarihi/Accepted: 16/05/2016

Özet:

Bu araştırma bir ekstrem spor olarak uçurtma sörfünün sosyotropi ve otonomi düzeyi üzerindeki etkisi araştırmak amacıyla yapılmıştır.

Araştırma, 14- 18 yaş aralığındaki 30 katılımcıyı kapsamaktadır. Araştırmada, 7 sorudan oluşan bir kişisel bilgi formu ile Beck ve arkadaşları tarafından geliştirilen Sosyotropi-Otonomi ölçeğinin Savaşır ve Şahin tarafından uyarlanan Türkçe formu kullanılmıştır. Bununla birlikte kamp dönemi sonrasında, ailelerden çocuklarının davranışlarını takip etmeleri ve kısa bir rapor hazırlamaları istenmiştir.

21 gün devam eden kamp boyunca, katılımcılara her gün crossfit / fitness antrenmanı yaptırılmış ve uçurtma sörfü dersi verilmiştir. Bunlara ek olarak her akşam uçurtma sörfüyle ilgili teorik bilgilerin yanında profesyonel sporcular tarafından yarışmalarda, antrenmanlarda ve serbest sürüş yaptıkları zamanlarda kaydedilen fotoğraf ve videoların gösterimleri yapılmıştır. Verilerin İstatistiksel analizi IBM SPSS 20.0 (Statistical Package for Social Sciences) istatistik paket programı kullanılarak yapılmıştır. Yapılan istatistiksel analiz sonucunda $p < 0,05$ olması istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir.

Araştırmadan elde edilen sayısal veriler ve katılımcıların ailelerinden alınan geri dönüşler sonucunda, bir ekstrem spor olarak uçurtma sörfünün 14- 18 yaş arası gençlerde uçurtma sörfü eğitiminin, otonomi düzeyini üzerinde olumlu bir etkisi olduğu görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Ekstrem Spor, Uçurtma Sörfü, Sosyotropi, Otonomi

Abstract:

This research was conducted to investigate the impact of kiteboarding as an extreme sports in sociotropy and autonomy level. Research involved 30 participants who sent by their family to 21 day summer camp to learn Kiteboarding. In the study, a personal information form which contained of 7 questions and Sociotropy-Autonomy Scale was used which in the Turkish version adapted by Sahin. The original Sociotropy-Autonomy Scale was developed by Beck at all. At the same time, after the camp session, researchers have been asked to families about to tracking the behavior of children and prepare a short report.

Throughout 21 days of the camp, CrossFit / fitness training and kitesurfing lessons was given to participants everyday. In addition to training sessions, theoretical knowledge was given over 1 hour every evening. Also display images and videos recorded by professional athletes when they were made training, free riding and at competing.

Statistical analysis of data IBM SPSS 20.0 (Statistical package for social sciences) was performed using statistical package program. As a result of statistical analysis showed that $p < 0.05$ were considered to be statistically significant. Obtained from research numerical data and the feedback received from the family of the participants showed that as an extreme sports, kiteboarding, increases the autonomy level, develops self-confidence, more willing to friendships and even more comfortable to explain themselves that they were before the camp. They stated that it is possible to express that they are more talkative.

Key words: Extreme Sports, Kiteboarding, Sociotropy, Autonomy

İnsanların rekreasyona olan talep ve eğilimlerinde meydana gelen artış, yoğun kent hayatından ve hareketsizlikten kaçış olarak, özellikle açık alan rekreatif etkinliklerini tercih etmeleri sonucu daha belirgin şekilde ortaya çıkmaktadır.

Modern yaşam biçimi ve çağdaş spor eğilimleri, özellikle gençler arasında giderek daha fazla insan tarafından tercih edilen ekstrem spor ve macera aktivitelerine katılımında fark edilebilir bir artışın olmasına neden olmuştur. Ekstrem spor faaliyetleri doğası gereği tehlike unsuru içeren sporlar olarak ifade edilmektedir (Ewart, 1983). Riskli spor katılımcılarıyla ilgili yapılan araştırmalar, bu kişilerin kendilerine özgü farklı kişilik özelliğine sahip olduğu göstermektedir (Ceylan ve ark., 2010). Ayrıca çocuklar için risk almanın önemi; yeni öğrenme fırsatları ile çevreleri keşfetmek için daha cesaretli olma, yeni deneyimler yaşama ve öğrenmeye karşı merak gösterme ve olumlu bir tutum sergileme özelliğinin kazanılması, şeklinde ifade edilmektedir (ACCAC, 2005, p.18)

Beck'in bilişsel kuramına göre kişiliğin sosyotropi ve otonomi olmak üzere iki boyutu vardır. Bu kuramda sosyotropi (sosyal aidiyet), bireyin diğerleri ile pozitif etkileşim gösterebilme özelliği olarak tanımlanmaktadır. Yüksek sosyotropi özellikleri gösteren kişiler için, diğer insanlardan onay almak çok önemlidir. Bu bireylerin olumlu kendilik imgelerini sürdürüebilmeleri, kendileri için önemli olan kişiler tarafından onaylanmalarına, sevimlerine, sayılmalarına, önemsenmelerine bağlıdır (Campbell ve ark., 2003). Otonomi ise; bireyin bağımsızlığını, kişisel haklarını koruyabilme ve artırabilme özelliği olarak tanımlanmaktadır. Bu kişilik özelliği yüksek olan bireyler, kendi aktivitelerini yönlendirmekten, hedeflerine ulaşmaktan, çevrelerinde olup bitenleri kontrol etmekten ve başarılı olmaktan mutluluk duyarlar. Babadağ otonomiye, insanın özgür düşünüp karar verme, kararını eyleme geçirme, özgür, bağımsız davranma gücü ve yetkisi olarak tanımlanmaktadır(Sato, Harman ve Donohoe, 2010).

Gelişmiş ülkelerde önemli bir yere sahip olan uçurtma sörfü ile ülkemizin 2000'li yılların başında tanışması, rekreasyonel faaliyetlerin çeşitlenmesine ve içerdiği risk faktörüne rağmen bu spora olan ilginin her geçen gün artmasına neden olmuştur.

Campbell ve Johnson, İngiltere'de gelişmekte olan sporlarla ilgili olarak yaptıkları araştırmada genç nüfusun yüzde 5'inin en az bir ekstrem sporda aktif olarak yer aldığını, yüzde 12'sinin ise herhangi bir ekstrem sporda yer almak istediğini ortaya koymuştur. Amerika' da ise 1978 ve 2000 yılları arasında bu sporlara katılım oranının yüzde 244.7 oranında arttığı görülmüştür (Campbell ve Johnson, 2005).

Ülkemizde ekstrem spor katılımcılarının sayısı net olarak bilinmese de her geçen gün ekstrem sporlara olan ilginin arttığı bir gerçektir. Özellikle son yıllarda büyük bir hızla yayılan uçurtma sörfü ve ona yönelik ilginin artması, aileler tarafından hem kendilerinin hem de çocuklarının da bu spora yönlendirilmesine sebep olmuştur.

Alan yazını incelendiğinde ekstrem sporlara özellikle uçurtma sörfüne katılımın, 18 yaş altındaki gençlerde kişilik ile olan ilişkisini ortaya koyan bir araştırmaya ulaşılamamıştır. Dolayısıyla, ekstrem sporlara katılımın bu yaş grubundaki gençlerin kişiliği üzerinde nasıl bir etkisi olduğuyula ilgili araştırmaların yaygınlaştırılması ve ekstrem sporlara katılım ile kişilik arasındaki ilişkinin ortaya konulmasına ihtiyaç vardır.

Yapılan bu araştırmada ortaya konulacak verilerin, ülkemizde ekstrem sporlar

üzerinde yapılacak diğer araştırmalar için örnek olacağı ve kaynak ihtiyacına cevap vereceği düşünülmektedir.

Araştırmada aşağıdaki sorulara cevap aranacaktır;

1- Uçurtma sörfüne katılan bireylerin demografik özellikleri nelerdir?

2- Uçurtma sörfüne katılımın sosyotropi ve otonomi düzeyine bir etkisi var mıdır?

3- Uçurtma sörfüne katılımın cinsiyete göre sosyotropi ve otonomi düzeyine etkisinde bir fark var mıdır?

GEREÇ VE YÖNTEM

Araştırmada, 7 sorudan oluşan bir kişisel bilgi formu ile Beck ve arkadaşları tarafından geliştirilen ve özgün adı Sociotropy-Autonomy Scale (SAS) olan Sosyotropi-Otonomi Ölçeği kullanılmıştır. Ölçeğin Türkçe' ye uyarlanması Şahin ve arkadaşları tarafından yapılmıştır. 60 maddelik, iki farklı kişilik özelliğini ölçmeye yönelik olarak oluşturulan ölçekte 30 madde sosyotropi alt ölçeğine, 30 madde otonomi alt ölçeğine aittir. Sosyotropi ve Otonomi ölçeğinden alınan 0-39 arasındaki puan "düşük", 40- 79 arasındaki puan "orta" ve 80-120 arasındaki puanlar "yüksek sosyotropi / otonomi özelliklerine işaret etmektedir (Savaşır ve Şahin, 1997).

Katılımcılar

Araştırma, 2014 yılı Ağustos ayında aileleri tarafından Muğla - Akyaka Uçurtma Sörfü (Kiteboard) merkezine, bu sporu öğrenmeleri için yaz kampına getirilen 14-18 yaş aralığındaki 30 katılımcıyı kapsamaktadır. Katılımcıların yaş grubunun 18'in altında olmasından dolayı, araştırmaya dahil olabilmeleri adına ailelerinden gerekli izinler alındıktan sonra anketler, tüm katılımcılara kamp öncesi ve kamp sonrası olmak üzere iki defa ve yüz yüze uygulanmıştır.

Kamp sonunda çocuklarını almaya gelen ailelerle kısa bir toplantı yapılmış, çocuklarının davranış ve hareketlerinde bir değişiklik olup olmadığıyla ilgili bir aylık bir gözlem yapmaları ve bu gözlem sonuçlarını not ederek araştırmacıya göndermeleri istenmiştir.

21 gün devam eden kamp boyunca, katılımcılara her sabah 60 dakikalık crossfit/ fitness antrenmanı ve gün içinde 90 dakikadan oluşan 2 seans (toplam 3 saat) uçurtma sörfü dersi verilmiştir. Sabah antrenmanı ile ilk uçurtma sörfü seansı arasında geçen süre 4 saat, iki uçurtma sörfü seansı arasındaki süre ise 60 dakikadır. Crossfit/ fitness eğitimleri 3, uçurtma sörfü eğitimleri ise 10 eğitmen tarafından gerçekleştirilmiştir. Uçurtma sörfü eğitimleri 3'er kişilik gruplardan oluşturulmuş ve gruplar 2 günde bir değiştirilmiştir. Bunlara ek olarak her akşam 1 saat boyunca, uçurtma sörfüyle ilgili teorik bilgilerin yanında profesyonel sporcular tarafından yarışmalarda, antrenmanlarda ve serbest sürüş yaptıkları zamanlarda kaydedilen fotoğraf ve videoların gösterimleri yapılmıştır.

Verilerin Analizi

Verilerin İstatistiksel analizi IBM SPSS 20.0 (Statistical Package for Social Sciences) istatistik paket programı kullanılarak yapılmıştır. Frekans analizleri tablolaştırılmış ve dağılımlar grafikler ile gösterilmiştir. Verilerin analiz yönteminin belirlenmesi için Kolmogrov Simirnov Normal dağılım testi uygulanmış ve sonuçların $p>0,05$ olması anlamlı kabul edilmiştir.

Parametrik olan verilerin ilişkili gruplar arası farklılıkları Paired T Testi ile incelenmiştir. Yapılan İstatistiksel analiz sonucunda $p < 0,05$ olması istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir.

BULGULAR

Tablo 1: Katılımcıların Yaşlarına Göre Dağılımı

Yaş	N	%	Toplam %
14	5	16,7	16,7
15	8	26,7	43,3
16	9	30,0	73,3
17	4	13,3	86,7
18	4	13,3	100
Total	30	100	100

Araştırmamıza dahil olan katılımcıların %16,7'si 14, %26,7'si 15, %30'u 16, %13,3'ü 17 ve %13,3'ü 18 yaşında olduğu belirlenmiştir.

Tablo 2: Katılımcıların Cinsiyete Göre Dağılımı

Cinsiyet	N	%	Toplam %
Kız	15	50	50
Erkek	15	50	100
Total	30	100	100

Araştırmamıza dahil olan katılımcıların %50'sinin kız ve %50'sinin erkek olduğu belirlenmiştir.

Tablo 3: Katılımcıların Gittikleri Okula Göre Dağılımı

Okul	N	%	Toplam %
Devlet	12	40	40
Özel	18	60	100
Total	30	100	100

Araştırmamıza dahil olan katılımcıların %40'ının devlet ve %60'ının özel okulda okuduğu belirlenmiştir.

Tablo 4: Katılımcıların Başka Spor Yapma Durumlarına Göre Dağılımı

Başka spor yapıyor mu?	N	%	Toplam %
Hayır	9	30	30
Evet	21	70	100
Total	30	100	100

Araştırmamıza dahil olan katılımcıların bu soruya %30 oranında hayır ve %70 oranında evet cevabı verdiği özel okulda okuduğu belirlenmiştir.

Tablo 5: Katılımcıların “Ailenizde ekstrem spor yapan başka birey var mı” Sorusuna Verdikleri Cevaba Göre Dağılımı

Ailede extreme spor yapan var mı?	N	%	Toplam %
Hayır	18	60	60
Evet	12	40	100
Total	30	100	100

Araştırmamıza dahil olan katılımcıların bu soruya %60 oranında hayır ve %40 oranında evet cevabı verdiği özel okulda okuduğu belirlenmiştir.

Tablo 6: Katılımcıların Kardeş Sayısına Göre Dağılımı

Kardeş sayısı	N	%	Toplam %
1	9	30	30
2	18	60	90
3	3	10	100
Total	30	100	100

Araştırmamıza dahil olan katılımcıların %30'u 1 kardeş, %60'ı 2 kardeş ve %10'u 3 kardeşe sahip olduğu belirlenmiştir.

Tablo 7: Katılımcıların Aylık Hane Gelirine göre Dağılımı

Aylık hane geliri	N	%	Toplam %
2000-2999 TL	1	3,3	3,3
3000-3999 TL	6	20	23,3
4000-4999 TL	10	33,3	56,7
5000-5999 TL	9	30	86,7
6000 ve üstü TL	4	13,3	100
Total	30	100	100

Araştırmamıza dahil olan katılımcıların %3,3'ü 2000-2999 TL, %20'si 3000-3999 TL, %33,3'ü 4000-4999 TL, %30'u 5000-5999 TL ve %13,3'ü 6000 TL ve üstü aile geliri olduğu belirlenmiştir.

Tablo 8: Sosyotropi- Otonomi Ölçeği ön test- son test puanlarının analiz sonuçları

	N	\bar{X}	SS	t	P
Sosyotropi ön test	30	64,2667	9,50112	-1,533	,136
Sosyotropi son test	30	66,8667	11,34638		
Otonomi ön test	30	62,7000	11,80634	14,523	,000
Otonomi son test	30	92,5000	8,20744		

Yapılan eşleştirilmiş T testine göre sosyotropi puanları bakımından ön test ve son test arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı ($p=0,136>0,05$), otonomi puanları bakımından ön test ve son test arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu ($p=0,00<0,05$) söylenebilir.

Tablo 9: Cinsiyete Göre Sosyotropi- Otonomi Ölçeği ön test- son test puanlarının analiz sonuçları

	cinsiyet	N	\bar{X}	SS	t	P
Sosyotropi ön test	kız	15	65,8000	8,28251	,881	,289
	erkek	15	62,7333	10,64671		
Sosyotropi son test	kız	15	66,3333	10,64134	-,253	,635
	erkek	15	67,4000	12,36239		
Otonomi ön test	kız	15	59,2667	13,32273	-1,638	,031
	erkek	15	66,1333	9,27259		
Otonomi son test	kız	15	90,8667	10,11976	-1,094	,010
	erkek	15	94,1333	5,60442		

Yapılan bağımsız gruplar T testine göre sosyotropi ve otonomi puanları bakımından kadın ve erkek ölçümleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı ($p>0,05$) söylenebilir.

TARTIŞMA

Araştırmada kız ve erkek katılımcı sayısının eşit olduğu görülmektedir (Tablo 2). Bu sonuç tesadüfi değildir, tersine yapılacak karşılaştırmalarda daha doğru sonuçlar alabilmek adına katılımcıların özellikle eşit sayıda olmasına dikkat edilmiştir. Ancak araştırmacılar tarafından ekstrem sporlarla ilgili daha önce yapılan araştırmalarda, erkeklerin kadınlara göre ekstrem sporlara katılma oranının daha yüksek olduğu görülmektedir (Ceylan ve ark. 2010). Roth (2007), heyecan aramanın, kadınlardan ziyade erkeklerde daha baskın olduğu, dokuz ve on dört yaş aralığında yükselmeye başladığı, geç ergenlik döneminde (yirmili yaşlar) en üst seviyeye ulaştığı ve yaşla doğru orantılı bir şekilde azaldığını ifade etmektedir. Ülkemizde, ekstrem sporlar daha erkeksi sporlar olarak görülmektedir. Dökmen (2004), Türk toplumunda erkeklerin dışadönük kişilik yapısının toplum olarak da desteklendiğini, erkeklerin kızlara göre daha kaba motor becerilere, girişkenliğe ve atılgan olmaya yönlendirilirken, kızların daha nazik ve ince motor becerilere yönlendirildiğini ifade etmektedir. Liberman (2004), günümüzde, ekstrem sporların “Y” (genç kuşak) jenerasyonunun üyeleri arasında oldukça popüler olduğunu, “Y” jenerasyonunun yaş aralığının 14-25 yaş olduğunu belirtmektedir.

Katılımcıların % 70’inin başka sporlarla da ilgilendiği, %40’ının ise ailesinde ekstrem spor yapan bireylerin olduğu görülmektedir. Bu oranın azımsanamayacak büyüklükte olması, genç yaştaki bireylerin ekstrem spora yönlendirilmesinde aile fertlerinin de etkisi olduğu sonucunu düşündürmektedir.

Katılımcıların Sosyotropi ve Otonomi ölçeği ön test ve son test sonuçları incelendiğinde, otonomi düzeyinde anlamlı bir fark olduğu görülmektedir. Katılımcılardan elde edilen puanlara bakıldığında, uçurtma sörfü eğitimine başlamadan önce yapılan ilk test sonucunda otonomi ölçeğinden aldıkları puanlar orta düzeyde otonomi düzeyini gösterirken, 21 gün süren eğitim ardından yapılan son test sonucunda otonomi düzeyinin yüksek düzeye çıktığı görülmüştür. Bu sonuç bir ekstrem spor olarak uçurtma sörfünün, katılımcılarda otonomi düzeylerini olumlu olarak etkilediğini göstermektedir.

Spor aktiviteleri, bireylere ortak bir faaliyet yapma imkanı sunmaktadır. Bireyler bu ortamda, rekabet, çalışma disiplini, mücadele azmi kazanır. Kazanmayı, kaybetmeyi

kabullenmeyi, kendilerini ifade etmeyi ve başkalarının inanç ve düşüncelerine saygı duymayı öğrenerek insanlarla sağlıklı ilişkiler kurabilmektedirler (Şahan, 2008)

Sportif etkinliklere katılan birey, hareketler aracılığıyla kendini ifade etme olanağı bulur. Olumsuz davranışlar olarak nitelendirilen saldırganlık, öfke, utangaçlık, kıskançlık gibi duyguların boşalmasını ve olumsuz duyguları kontrol edebilmeyi öğrenir. Böylece uyum sağlama sürecine de olumlu etki yapmış olur. Aynı zamanda spor, nörovegetatif sinir sistemi üzerine olumlu etki yaparak bu sistemin dengeli bir şekilde çalışmasını sağlar. Böylece aşırı heyecanların, saldırganlık duygularının, sinirlilik hallerinin giderilmesine yardımcı olur. Sporda kazanılan başarılar, kendine güveni artırır (Feist, 1990; Kuru, 2003).

Spor, bireyin dinamik sosyal çevrelere katılımı sağlayan bir sosyal etkinlik olması özelliğinden dolayı kişinin sosyalleşmesinde önemli bir role sahiptir. Modern toplumlularda sporun çoğunlukla kollektif bir etkinlik olduğu göz önünde bulundurulduğunda, sportif faaliyetler aracılığı ve spor ile ilgilenen bireyler, değişik insan grupları ile sosyal ilişkiye girmektedir. Spor, bireyin kendi dar dünyasından kurtularak başka ortamlarda, başka kişilerden, inançlardan, düşüncelerden insanlar ile diyalog içinde bulunmasını, onlardan etkilenmesini ve onları etkilemesini sağlamaktadır. Bu yönü ile sporun, yeni arkadaşlıkların kurulmasına, pekiştirilmesine ve sosyal kaynaşmaya destek sağladığı söylenebilir. Spor sadece spor yapanlar değil izleyici kitleler arasında da önemli bir sohbet ve muhabbet konusu oluşturmaktadır (Küçük ve Koç, 2004).

Araştırmamızın ikinci bölümünde ise katılımcıların ailelerinden çocuklarını gözlemlenmeleri ve gözlem sonuçlarını araştırmacıyla paylaşmaları istenmiştir. Geri dönüş yapan ailelerden bazıları gözlemlerini şu şekilde aktarmıştır;

Gül (15 yaşındaki erkek çocuk annesi): “Oğlum üç yıldır spor yapması için farklı spor kurslarına göndermeme rağmen hiçbirinde süreklilik göstermedi ve her seferinde spor yapmaktan nefret ettiğini söyledi. ... Hafta sonlarını daha çok evde kitap okuyarak ya da bilgisayar oyunu oynayarak geçiriyordu. Uçurtma sörfü kampına bir arkadaşım vasıtasıyla yine zorlayarak gönderdim. Kampın ilk günlerinde telefon görüşmelerimizde yine sporu sevmediğini söylerken, zaman geçtikçe sevmeye başladığını, önümüzdeki sene yine gitmek istediğini söyledi. Kampın sonunda daha konuşkan olduğunu fark ettik. Şuan bilgisayarını oyun oynamaktan çok, uçurtma sörfüyle ilgili videolar izlemek için kullanıyor. Kampta tanıştığı arkadaşlarıyla görüşmeye hala devam ediyor...”

Levent (16 yaşındaki kız çocuğu babası): “Kızımız 8 yaşından itibaren spor yapıyor. Cimnastik ve bale en sevdiği sporlar. Genel olarak spora yatkın bir çocuk olmasına rağmen arkadaşlık kurmada pek girişken değildir. Uçurtma sörfünü televizyonda gördüğünde dikkatle izlediğini fark ettik... Başlarda ekstrem sporun kız çocukları için doğru bir karar olmayacağını düşünsük de bu yaz ilk defa bir ekstrem spora gitmesini istedik. Kamptan çok mutlu döndü. Kendine güveninin arttığını ve daha konuşkan olduğunu fark etmemek imkansız. Kendini geliştirip yarışmacı olmak istediğini bile söyledi...”

Fuat (14 yaşında erkek çocuk babası): “Kampa giderken çok endişeliydi. Diğer çocuklarla iyi anlaşabileceği konusunda tereddütleri vardı. Açıkçası biz de endişelenmiştik, çünkü çok utangaçtı ve ilk defa bizden ayrı olarak bir kampa gidiyordu. Fakat boşuna endişelenmişiz.

Eğitmenlerini çok sevmesi ve yeni arkadaşlar edinmesi sayesinde daha sosyal bir çocuk haline gelmiş. Utangaçlığını üstünden atmış. Fikirlerini daha rahat söyleyebiliyor ya da yapmak istemediği bir şeyi çekinmeden belirtiyor artık... Keşke daha önceden uçurtma sörfüne gönderseydik. Gelecek yaz için şimdiden plan yapmaya başladı bile.”

Azize (18 yaşındaki kız çocuk annesi): “Çocuğumuz bu kampa gitmeden önce de aslında zaten sosyal bir çocuktur. Arkadaşlık kurma, kendini ifade etme gibi konularda oldukça rahattı. Bu kampın sonrasında çocuğumuzun çevresindeki olaylara karşı daha dikkatli olmaya başladığını ve bir şeyler yaparken daha iyi odaklandığını fark ettik...”

SONUÇ

Bir ekstrem spor olarak uçurtma sörfünün sosyotropi ve otonomi düzeyi üzerindeki etkisinin araştırılması amacıyla yapılan araştırmadan elde edilen sayısal veriler bir ekstrem spor olarak uçurtma sörfünün 14- 18 yaş arası gençlerde otonomi düzeyini olumlu yönde etkilediği göstermektedir.

Ebeveynlerden alınan geri dönüşlerin de araştırmanın sunduğu sayısal verileri destekler nitelikte olduğu görülmektedir. Ebeveynler, gözlemleri sonucunda 21 günlük kampın temelini oluşturan uçurtma sörfü eğitiminin, çocuklarında özgüven duygusunu geliştirdiğini, arkadaşlık kurmada daha girişken- istekli olduklarını, dikkat ve odaklanma özelliklerinin arttığını, kamp öncesine göre kendilerini daha rahat ifade ettiklerini ve daha konuşkan olduklarını ifade etmişlerdir. Bu gözlem sonuçlarından da anlaşılacağı gibi uçurtma sörfünün otonomi düzeyini üzerinde olumlu bir etkisi olduğunu söylemek mümkündür.

Araştırmadan elde edilen sonuçların, ekstrem sporlarla ilgili yapılacak yeni araştırmalar için bir kaynak niteliğinde olduğu düşünülmektedir. Özellikle gençlerin bu sporlara olan ilgilerinin sebepleri (aile ya da toplum tarafından özendirilme – yönlendirilme, farklı şeyler yaparak ortalamadan dışına çıkma isteği, yeniliğe ayak uydurma vb) incelenmeli, bireysel ve toplumsal fayda sağlama boyutunda gerekli araştırmalar mutlaka yapılmalıdır.

Ülkemizde ekstrem spor katılımcılarının sayısı tam olarak bilinmemekle birlikte katılımcı sayısının her geçen gün daha da arttığı görülen bir gerçektir. Ülkemizde gelişmeye başlayan “Ekstrem Spor” kavramı özellikle gençleri etkisi altına almaya başlamıştır. Yeni spor dallarının daha da gelişmesinde ilgili spor federasyonların ilgisi ve desteği önemlidir. Gençlerin alışılmışın dışındaki sporlara yönlendirilmesi ve desteklenmesi fiziksel ve ruhsal gelişime katkı sağlayacaktır. Bununla birlikte daha bilinçli, öz güveni yüksek ve sosyal yönü kuvvetli bireylerin yetiştirilmesine katkı sağlayacaktır.

KAYNAKLAR

- ACCAC. (2005) Foundation Phase guidance material: Personal and social Development and Well Being (Cardiff, ACCAC)
- Campbell G.D., Kwon P.R., Reff C.M., Williams G. (2003) Sociotropy and Autonomy: An Examination of Interpersonal and Work Adjustment, *Journal of Personality Assessment*, 80 (2): 206–207.
- Campbell, D., Johnson, E. (2005) “If it can’t kill you, it just isn’t sporting”, *Observer*, 27 March, p. 6
- Ceylan M, Tekin A, Özdag S, Ceylan Ö. (2010) Uçurtma ve rüzgar sörfü yapan bireylerin bazı kişilik özelliklerinin karşılaştırılması. *Türkiye Kickboks Federasyonu Spor Bilimleri Dergisi* 2(2): 52-66
- Dokmen, Z. (2006), “Working, gender and gender roles and relation between housework and depression”. *Turkish Psychology J.* 12(39): 39-56
- Ewart A. (1983) Outdoor adventure and self-concept: a research analysis. centre of leisure studies. Eugene: University of Oregon; 27-29
- Feist, J. (1990). *Theories of Personality*, Mc Neese State University
- Kuru, E. (2003). Farklı Statüdeki Beden Eğitimi Bölümü Öğrencilerinin Kişilik Özellikleri. G.Ü. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 23(1):175- 191
- Küçük, V., Koç H. (2004). Psiko-Sosyal Gelişim Süreci İçerisinde İnsan ve Spor İlişkisi. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. 10.131-141
- Roth M., Schumacher J., Brähler E. (2005) Sensation seeking in the community: Sex, age, and sociodemographic comparisons on a representative German sample. *Personality and Individual Differences*, 39: 1261–1271
- Sato T., Harman B.A., Donohoe W.M. (2010) Individual differences in ego depletion: The role of sociotropy-autonomy Motivation and Emotion. *Motivation and Emotion*, June 34(2):205-213)
- Savaşır I, Şahin NH (1997). *Bilişsel-Davranışçı Terapilerde Değerlendirme: Sık Kullanılan Ölçekler*, Ankara, Türk Psikologlar Derneği Yayınları
- Şahan, H. (2008) Üniversite Öğrencilerinin Sosyalleşme Sürecinde Spor Aktivitelerinin Rolü. *KMU İİBF Dergisi*, 10 Sayı, 261-278.